

HỒ NGỌC KHẢI – LÊ ANH TUẤN (đồng Tổng Chủ biên)
ĐẶNG CHÂU ANH (Chủ biên)
HÀ THỊ THƯ – NGUYỄN ĐÌNH TÌNH – TÔ NGỌC TÚ – LÂM ĐỨC VINH

ÂM NHẠC

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM

**SÁCH GIÁO KHOA ĐƯỢC THẨM ĐỊNH BỞI HỘI ĐỒNG QUỐC GIA
THẨM ĐỊNH SÁCH GIÁO KHOA LỚP 5**

*(Theo Quyết định số 1963/QĐ-BGDĐT ngày 05 tháng 7 năm 2023
của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo)*

HỒ NGỌC KHẢI – LÊ ANH TUẤN (đồng Tổng Chủ biên)

ĐẶNG CHÂU ANH (Chủ biên)

HÀ THỊ THƯ – NGUYỄN ĐÌNH TÌNH – TÔ NGỌC TÚ – LÂM ĐỨC VINH

ÂM NHẠC

(Bản in thử)

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM

---

*Hãy bảo quản, giữ gìn sách giáo khoa để dành tặng
các em học sinh lớp sau.*

MỤC LỤC

Lời nói đầu	4	Nhà ga âm nhạc	30
Hướng dẫn sử dụng sách	5	Ôn tập chủ đề 1, 2, 3, 4	31
Chủ đề 1: Vui ngày khai trường	6	Chủ đề 5: Mùa xuân tình bạn	32
Hát: <i>Đường đến trường vui lắm!</i>	7	Hát: <i>Mùa xuân tình bạn</i>	33
Nghe nhạc: <i>Ngôi trường giữa ngàn mây</i>	8	Nghe nhạc: <i>Điệu nhảy hài hước</i>	34
Lí thuyết âm nhạc	9	Lí thuyết âm nhạc	34
Nhạc cụ: Nhạc cụ tiết tấu	9	Thường thức âm nhạc: Giới thiệu nhạc cụ Việt Nam	35
Thường thức âm nhạc: Giới thiệu nhạc cụ nước ngoài	10	Nhà ga âm nhạc	37
Nhà ga âm nhạc	11	Chủ đề 6: Vui cùng âm nhạc	38
Chủ đề 2: Bức tranh đồng quê	12	Hát: <i>Đi theo ánh sao âm nhạc</i>	39
Hát: <i>Dắt trâu ra đồng</i>	13	Nhạc cụ: Nhạc cụ giai điệu	40
Nhạc cụ: Nhạc cụ tiết tấu	14	Đọc nhạc: <i>Bài đọc nhạc số 3</i>	42
Nhạc cụ: Nhạc cụ giai điệu	14	Nhà ga âm nhạc	43
Đọc nhạc: <i>Bài đọc nhạc số 1</i>	16	Chủ đề 7: Giai điệu quê hương	44
Thường thức âm nhạc: Một số hình thức biểu diễn nhạc cụ	16	Hát: <i>Trống cơm</i>	45
Nhà ga âm nhạc	17	Nghe nhạc: <i>Cây trúc xinh</i>	46
Chủ đề 3: Thấp sáng tương lai	18	Lí thuyết âm nhạc	46
Hát: <i>Những bông hoa những bài ca</i>	19	Nhạc cụ: Nhạc cụ tiết tấu	47
Nghe nhạc: <i>Chim sơn ca</i>	20	Đọc nhạc: <i>Bài đọc nhạc số 4</i>	48
Lí thuyết âm nhạc	20	Nhà ga âm nhạc	51
Nhạc cụ: Nhạc cụ tiết tấu	21	Chủ đề 8: Hoa thơm dâng Bác	52
Nhạc cụ: Nhạc cụ giai điệu	21	Hát: <i>Hoa thơm dâng Bác</i>	53
Nhà ga âm nhạc	23	Nhạc cụ: Nhạc cụ tiết tấu và Nhạc cụ giai điệu	54
Chủ đề 4: Kết nối yêu thương	24	Thường thức âm nhạc: <i>Trí tưởng tượng của nhạc sĩ F. Su-be</i>	56
Hát: <i>A-ri-rang khúc hát quê hương</i>	25	Nhà ga âm nhạc	57
Đọc nhạc: <i>Bài đọc nhạc số 2</i>	26	Ôn tập chủ đề 5, 6, 7, 8	58
Thường thức âm nhạc: Giới thiệu hai nhạc sĩ Hoàng Long – Hoàng Lân	27	Giải thích một số thuật ngữ và khái niệm âm nhạc	59

LỜI NÓI ĐẦU

Bộ sách giáo khoa **Chân trời sáng tạo** của Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam được biên soạn nhằm đa dạng hoá nguồn tài liệu dạy học, giúp người dạy và người học có thể lựa chọn, sử dụng tài liệu dạy học phù hợp nhất với điều kiện, hoàn cảnh cụ thể khi triển khai thực hiện Chương trình Giáo dục phổ thông 2018.

Sách giáo khoa Âm nhạc cấp Tiểu học giúp các em học sinh được trải nghiệm âm nhạc, nuôi dưỡng và hình thành tình yêu âm nhạc; phát triển các năng lực: *thể hiện, hiểu biết và cảm thụ, ứng dụng và sáng tạo âm nhạc* thông qua các nội dung: *Hát, Nghe nhạc, Đọc nhạc, Nhạc cụ, Lí thuyết âm nhạc, Thường thức âm nhạc*.

Sách giáo khoa **Âm nhạc 5** – Bộ sách **Chân trời sáng tạo** gồm 8 chủ đề: *Vui ngày khai trường, Bức tranh đồng quê, Thắp sáng tương lai, Kết nối yêu thương, Mùa xuân tình bạn, Vui cùng âm nhạc, Giai điệu quê hương, Hoa thơm dâng Bác*. Các chủ đề được minh hoạ sinh động, nội dung và hoạt động phong phú sẽ giúp các em hứng thú học tập âm nhạc, biết yêu thương, chia sẻ, rèn luyện, phấn đấu để sau này trở thành những công dân tốt cho xã hội.

Chúc các em có một năm học thành công, hoàn thành chương trình giáo dục Tiểu học và chuẩn bị bước sang giai đoạn học tập mới ở bậc Trung học cơ sở!

Nhóm tác giả

Chân trời sáng tạo

HƯỚNG DẪN SỬ DỤNG SÁCH

Nội dung sách gồm 8 chủ đề, mỗi chủ đề thường gồm các nội dung sau:

Khởi hành

Học sinh nghe, quan sát, cảm thụ để dẫn nhập vào nội dung chủ đề.

Khám phá

Hoạt động hình thành kiến thức mới, giúp học sinh hiểu âm nhạc, phát huy trí tưởng tượng và phát triển năng lực cảm thụ, thể hiện âm nhạc.

Hành trình

Học sinh luyện tập (trải nghiệm, kiến tạo,...) để hình thành kiến thức, củng cố và phát triển năng lực âm nhạc.

Hát

Hoạt động dùng giọng hát theo giai điệu, nhịp điệu để thể hiện một bài hát, giúp học sinh nâng cao năng lực thể hiện âm nhạc thông qua các bài hát đa dạng về chủ đề, nội dung, thể loại.

Nghe nhạc

Hoạt động giúp học sinh cảm thụ âm nhạc bằng thính giác và vận động theo tiết tấu, giai điệu.

Đọc nhạc

Hoạt động giúp học sinh nhận biết các nốt nhạc, cao độ, trường độ, tiết tấu trong bản nhạc; hình thành, phát triển kỹ năng đọc nhạc, năng lực hiểu biết, cảm thụ và thể hiện âm nhạc.

Nhạc cụ

Hoạt động giúp học sinh biết sử dụng nhạc cụ một mình hoặc phối hợp với người khác.

Lý thuyết âm nhạc

Hoạt động giúp học sinh nhận biết các kí hiệu trên bản nhạc.

Thường thức âm nhạc

Hoạt động cung cấp kiến thức âm nhạc phổ thông giúp học sinh mở rộng hiểu biết về âm nhạc dân tộc và thế giới.

Về ga

Học sinh vận dụng, sáng tạo các kiến thức, kỹ năng đã học vào tình huống, hoàn cảnh mới. Tổng kết, đánh giá hoạt động học tập.

CHỦ ĐỀ 1

VUI NGÀY KHAI TRƯỜNG

Khởi hành

Khám phá

- Khám phá những âm thanh và nhịp điệu trên con đường đến trường.

Sơn Ca cùng bạn đến trường

Hôm nay là ngày khai giảng năm học mới. Từ trên cao, Sơn Ca nhìn thấy các bạn nhỏ chào ông bà, bố mẹ rồi tung tăng đến trường. Sau cơn mưa, bầu trời như cao và trong xanh hơn, phía xa xa cầu vồng sáng rực rỡ. Sơn Ca nghe thấy tiếng sáo diều vi vu hoà trong tiếng xào xạc khi gió lùa qua cánh đồng lúa. Những chú trâu đứng đĩnh găm cỏ; thỉnh thoảng ngẩng đầu lên kêu "nghe ọ.....!". Sơn Ca bay qua chiếc cầu tre, những âm thanh cọt kẹt vang lên hoà cùng với tiếng bước chân nhịp nhàng của các bạn học sinh. Đến cổng trường, Sơn Ca nghe tiếng các bạn nhỏ í ới gọi nhau và cười đùa thích thú. Một năm học mới thật rộn ràng đang đến.

- Nghe kể chuyện Sơn Ca cùng bạn đến trường.

ĐƯỜNG ĐẾN TRƯỜNG VUI LẮM!

Tình cảm – hồn nhiên

Nhạc: Lưu Hà An
Lời (ý thơ): Nhật Hoa

Đường đến trường vui lắm, đồng lúa chín thơm bông. Đường đến trường yêu lắm chiếc cầu tre. Mẹ thức dậy mỗi sớm, gửi đi những yêu thương. Đường gần đường xa vui tiếng bạn bè. Đường đến trường vui lắm có tiếng suối reo vang. Đường đến trường yêu lắm những hàng cây. Cùng thức dậy mỗi sớm cùng gọi nhau đi học. Đường đến trường vui lắm nụ cười xinh. Cầu vồng sáng lung linh, vui bước chân tới trường. Và bài học đầu tiên, biết yêu quê hương. Cầu vồng sáng lung linh những ước mơ đến trường. Thấp thoáng những nụ cười Việt Nam. Đường đến trường vui lắm!

- Nghe bài hát kết hợp vận động.
- Tập hát thể hiện cách hát luyến, láy và ngân dài.
- Chỉ ra những lời ca diễn tả hình ảnh và âm thanh trong bài hát *Đường đến trường vui lắm!*.
- Nêu cảm nghĩ về ngôi trường của em.
- Hát với hình thức đồng ca có linh xướng.
- Hát kết hợp gõ đệm theo nhịp.

Nghe nhạc

Ngôi trường giữa ngàn mây

Nhạc và lời: Lê Dũng

- Nghe, cảm thụ và vận động theo giai điệu bài hát *Ngôi trường giữa ngàn mây*.
- Nêu cảm nhận của em sau khi nghe bài hát.

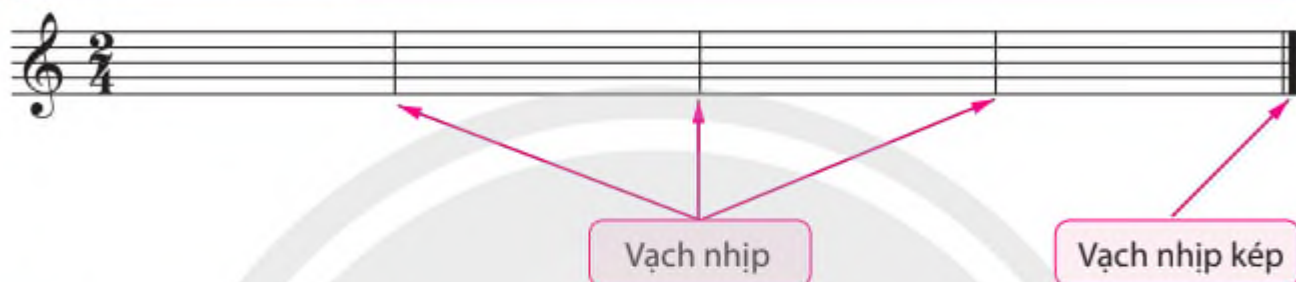

Lý thuyết
âm nhạc

Vạch nhịp và ô nhịp

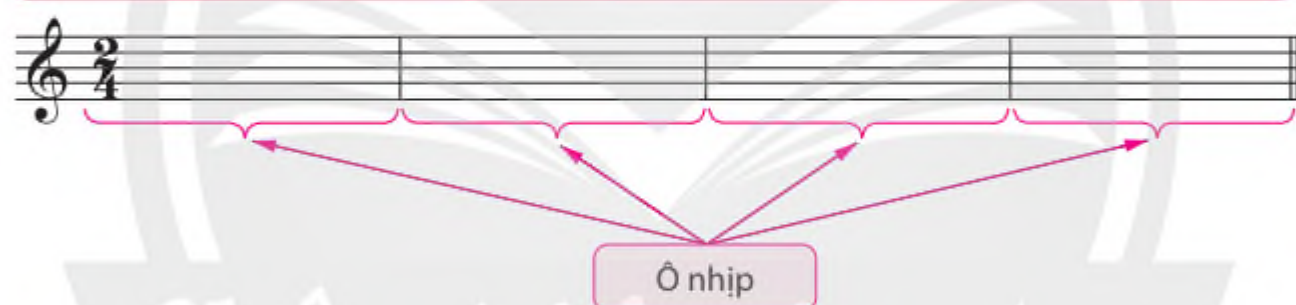
1. Vạch nhịp

Vạch nhịp là những vạch thẳng đứng cắt ngang khuông nhạc, dùng để phân chia khuông nhạc thành các ô nhịp. Để kết thúc bản nhạc người ta dùng vạch nhịp kép gồm một vạch nhạt và một vạch đậm.

2. Ô nhịp

Ô nhịp là phần khuông nhạc được giới hạn bởi hai vạch nhịp.

- Dòng nhạc thứ 2 và 3 của bài hát *Đường đến trường vui lắm!* gồm mấy ô nhịp?

Nhạc cụ

Nhạc cụ tiết tấu

Nốt đen chấm đôi

- Đọc tiết tấu và luyện tập gõ trống nhỏ.

- Thực hành gõ đệm cho bài *Đường đến trường vui lắm!*.

Thường thức
âm nhạc

Giới thiệu nhạc cụ nước ngoài

Đàn măng-đô-lin (mandoline)

Đàn măng-đô-lin: là nhạc cụ dây gảy, được phát triển vào thế kỉ 18 ở Ý và Đức. Đàn măng-đô-lin là nhạc cụ có kích thước nhỏ, hộp đàn làm bằng gỗ có hình quả lê. Đàn gồm các bộ phận sau: đầu đàn, khoá đàn, cần đàn, dây đàn, thùng đàn, ngăn phím, lỗ cộng hưởng, ngựa đàn.

Đàn măng-đô-lin có 4 dây kép làm bằng kim loại, được chỉnh cao độ ứng với 4 nốt từ thấp lên cao gồm: Son, Rê, La, Mi. Người chơi dùng một miếng gảy bằng nhựa để gảy hoặc vê dây đàn (phía trước lỗ cộng hưởng), trong khi các ngón tay trái bấm lên dây trên các ngăn phím để tạo ra âm thanh. Măng-đô-lin thường chơi độc tấu, song tấu cùng đàn pi-a-nô hoặc ghi-ta, hoà tấu cùng với dàn nhạc hoặc đệm hát. Âm thanh của đàn măng-đô-lin trong trẻo, vui tươi và nảy gọn.

- Nghe một bản nhạc được thể hiện bằng đàn măng-đô-lin.
- Mô phỏng động tác chơi đàn măng-đô-lin.

CHỦ ĐỀ 2

BỨC TRANH ĐỒNG QUÊ

Khởi hành

Khám phá

- Khám phá những âm thanh và nhịp điệu cuộc sống ở đồng quê.

- Dùng giọng nói và vận động diễn tả những âm thanh, nhịp điệu cuộc sống ở đồng quê.

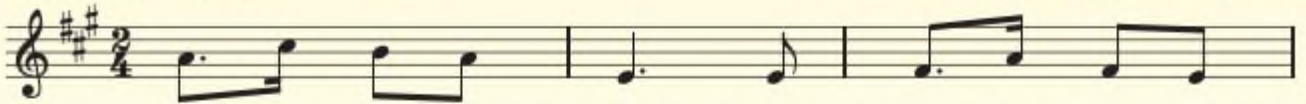

Hát

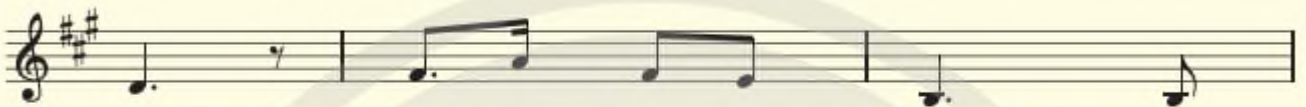
DẮT TRÂU RA ĐỒNG

Nhanh vừa – rộn rã

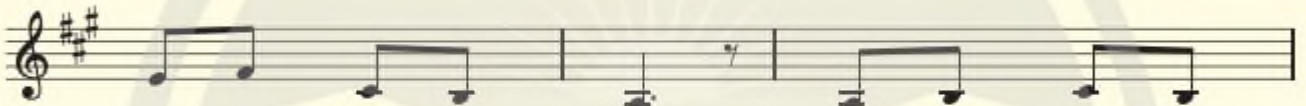
Nhạc và lời: Minh Châu

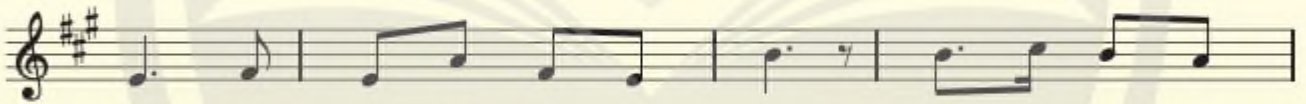
Em dắt trâu ra đồng ngoài kia nắng lên tươi
Nay bé thơ chuyên cần học chăm mãi luôn vâng

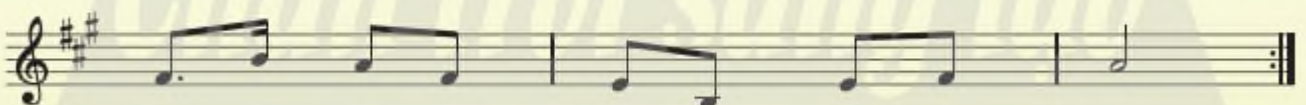
hồng. Dưới bóng cây ngô đồng đàn
lời. Mai một em nên người nguyện

chim hót vang tung bừng. Ngoài những buổi học
chung sức xây cuộc đời. Chiều nhẹ rơi ngoài

ra sớm chiều em phụ mẹ cha. Chăn dắt trâu trên
đê ôn bài giữa đồng mãi mê. Tia nắng rơi trên

đồng mỗi khi em làm việc nhà vừa xong.
đồng khói rơm thơm nồng đường làng chiều quê.

- Nghe và vận động theo nhịp điệu.
- Tập hát thể hiện tính chất vui tươi.
- Hát với hình thức nối tiếp.
- Hát kết hợp gõ đệm theo phách.
- Cảnh đẹp đồng quê được miêu tả qua những hình ảnh nào trong lời ca?
- Nêu những đức tính của bạn học sinh trong bài hát.

I. Nhạc cụ tiết tấu

- Đọc tiết tấu và luyện tập gõ song loan.

- Thực hành gõ đệm cho bài *Dắt trâu ra đồng*.

Em dắt trâu ra đồng ngoài kia nắng lên tươi hồng.
 Nay bé thơ chuyên cần học chăm mãi luôn vang lời.

II. Nhạc cụ giai điệu

Lựa chọn nhạc cụ phù hợp với điều kiện dạy học của địa phương

1. Ri-coóc-đơ

- Ôn tập thổi các nốt Si, La, Son:

- Luyện tập

Bài thực hành số 1

2. Kèn phím

- Ôn tập thổi các nốt Đô, Rê, Mi:

- Luyện tập

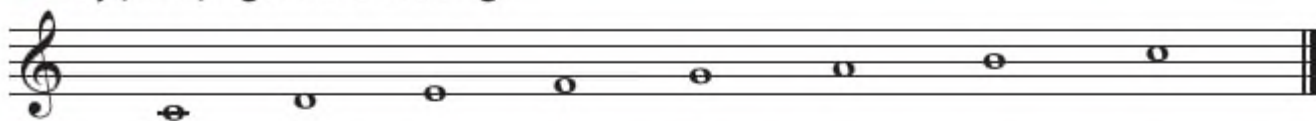
Bài thực hành số 1

Độc nhạc

- Luyện đọc gam Đô trưởng:

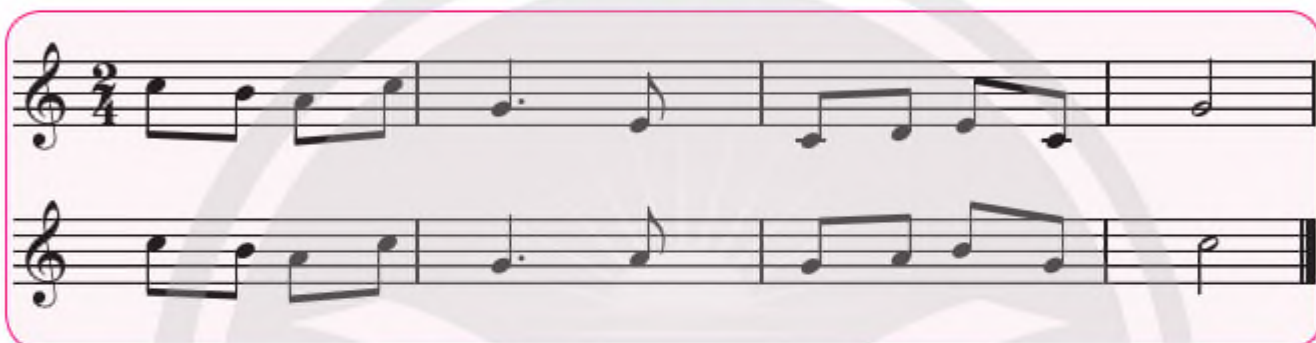

- Luyện tập mẫu tiết tấu:

- Thực hành đọc nhạc:

Bài đọc nhạc số 1

Thường thức
âm nhạc

Một số hình thức biểu diễn nhạc cụ

Độc tấu: Một người chơi nhạc cụ. Song tấu: Hai người cùng chơi nhạc cụ.

Tam tấu: Ba người cùng chơi nhạc cụ. Tứ tấu: Bốn người cùng chơi nhạc cụ.

Hoà tấu: Nhiều người cùng chơi nhạc cụ.

- Em hãy cho biết hình thức biểu diễn nhạc cụ nào có ít người và hình thức biểu diễn nhạc cụ nào có nhiều người tham gia nhất.

NHÀ GA ÂM NHẠC

1. Cùng bạn hát bài *Dắt trâu ra đồng* kết hợp vận động phụ hoạ theo cách riêng của nhóm.
2. Hát bài *Dắt trâu ra đồng* kết hợp gõ đệm thanh phách theo mẫu:

Em dắt trâu ra đồng ngoài kia nắng lên tươi hồng.
Nay bé thơ chuyên cần học chăm mãi luôn vàng lời.

3. Chọn loại nhạc cụ giai điệu đã học và luyện tập *Bài thực hành số 1*.
4. Đọc *Bài đọc nhạc số 1* kết hợp vỗ tay hoặc gõ đệm theo phách.
5. Nêu tên một tác phẩm âm nhạc được trình diễn bằng một trong những hình thức biểu diễn nhạc cụ mà em đã học.

CHỦ ĐỀ 3

THẮP SÁNG TƯƠNG LAI

Khởi hành

Khám phá

- Khám phá nhịp điệu nhanh dần, chậm dần.

- Kể tên các sự vật, hiện tượng có nhịp điệu nhanh dần, chậm dần mà em biết.

- Nghe bài hát kết hợp vận động.
- Tập hát thể hiện cách hát ngắt câu và ngân dài.
- Kể về một kỉ niệm với thầy, cô mà em ấn tượng nhất.
- Em cần làm gì để thể hiện lòng biết ơn với thầy, cô?
- Hát kết hợp với vận động phụ hoạ.
- Hát thể hiện lòng biết ơn và sự trân trọng.

Nghe nhạc

Chim sơn ca (The Lark – Tứ tấu đàn dây số 53) của G. Hay-đơn (G. Haydn)

- Nghe, cảm thụ và vận động theo nhịp điệu bản nhạc *Chim sơn ca (The Lark – Tứ tấu đàn dây số 53)* của G. Hay-đơn.
- Nêu cảm nhận của em sau khi nghe bản nhạc.

Lý thuyết âm nhạc

Trọng âm và phách

1. Trọng âm

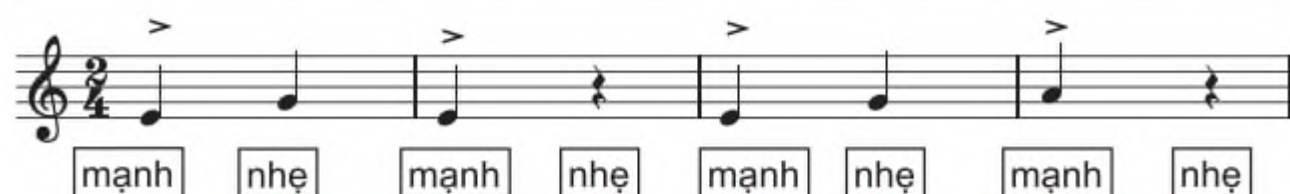
Trọng âm là những âm thanh có cường độ mạnh hơn so với các âm thanh khác trong ô nhịp. Trọng âm thường rơi vào nốt nhạc đầu tiên của ô nhịp.

Dấu trọng âm

2. Phách

Phách là đơn vị chia ô nhịp thành những khoảng thời gian đều nhau. Phách có trọng âm là phách mạnh, phách không có trọng âm là phách nhẹ.

Phách

- Dòng nhạc thứ hai của bài hát *Những bông hoa những bài ca* có bao nhiêu ô nhịp?
- Chỉ ra những nốt có trọng âm trong các ô nhịp của bài hát *Những bông hoa những bài ca*.

Nhạc cụ

I. Nhạc cụ tiết tấu

- Đọc tiết tấu và luyện tập gõ trai-en-gô.

- Thực hành gõ đệm cho bài hát *Những bông hoa những bài ca*.

Cùng nhau cầm tay đi đến thăm các thầy các cô. Lời
(Thầy) cô dạy em mong chúng em sẽ cùng lớn khôn. Học

II. Nhạc cụ giai điệu

1. Ri-coóc-đơ

- Giới thiệu nốt Đô 2:
Nốt Đô 2 thể hiện bằng thế bấm lỗ số 0 và số 2.

- Luyện tập

Bài thực hành số 2

Đàn gà con

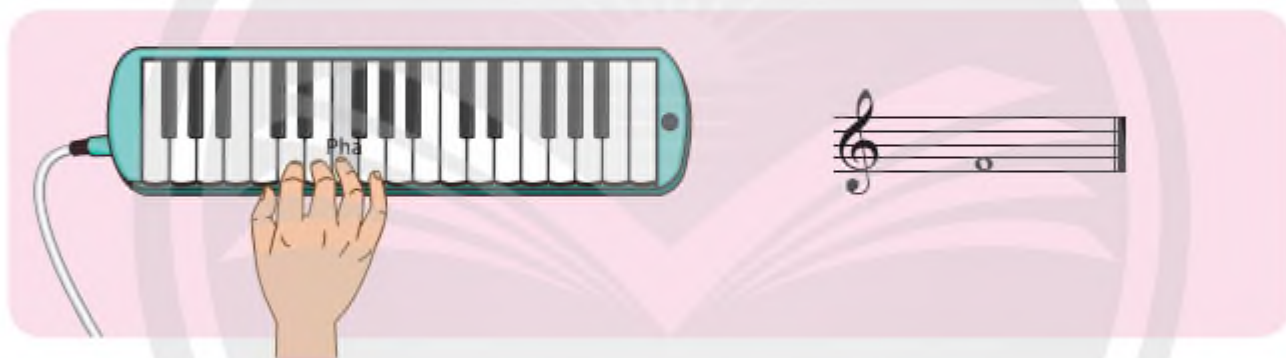
Nhạc: Phi-líp-pen-cô (Philipenco)

2. Kèn phím

- Giới thiệu nốt Pha:

Nốt Pha trên kèn phím là phím trắng liền kề bên trái nhóm ba phím đen.

- Luyện tập

Bài thực hành số 2

Đàn gà con

Nhạc: Phi-líp-pen-cô (Philipenco)

NHÀ GA ÂM NHẠC

1. Hãy tạo ra nhịp điệu nhanh dần, chậm dần thông qua các vận động sau:

a.

b.

c.

2. Chỉ ra nhạc cụ được sử dụng trong bản nhạc *Chim sơn ca* (*The Lark – Tứ tấu đàn dây số 53*) của G. Hay-đơn.

a.

b.

c.

3. Hát bài *Những bông hoa những bài ca* kết hợp gõ đệm theo nhịp bằng nhạc cụ mà em thích.

4. Quan sát dòng nhạc dưới đây:

- Dòng nhạc trên có bao nhiêu phách mạnh, phách nhẹ?
- Chỉ ra trọng âm của mỗi ô nhịp.
- Luyện đọc dòng nhạc trên kết hợp nhấn vào những nốt có trọng âm.

CHỦ ĐỀ 4

KẾT NỐI YÊU THƯƠNG

Khởi hành

Khám phá

- Khám phá âm nhạc dân gian của các dân tộc trên thế giới.

- Nghe và vận động theo một bài hát dân ca nước ngoài.

A-RI-RANG(*) KHÚC HÁT QUÊ HƯƠNG

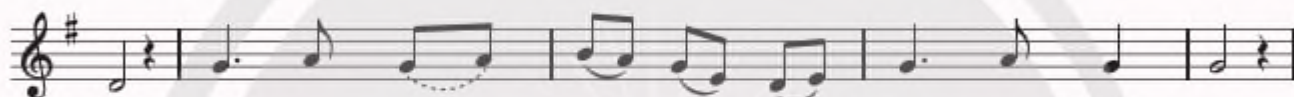
Nhẹ nhàng – tha thiết

Dân ca Hàn Quốc
Lời: Đặng Châu Anh

Ngồi ngắm trời mây, nước non tươi thắm bao nhớ thương vui

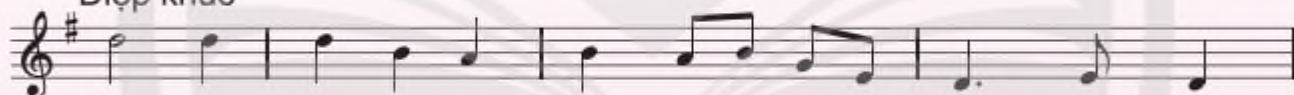
Này ơi người ơi, cất cao tiếng hát cho thắm tươi cuộc

đầy. Thời gian ngừng trôi đi còn em, với em thôi.

đời. Từng câu hò điệu múa mang hồn quê, với say mê.

Điệp khúc

Hát khúc hát A - ri - rang xoá hết bao u sầu trong lòng.

Niềm vui ngời trong mắt em tình yêu với quê hương.

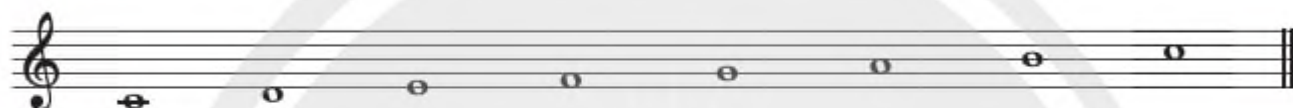
(*) A-ri-rang (Arirang) là tên bài dân ca nổi tiếng của Hàn Quốc.

- Nghe bài hát kết hợp vận động.
- Tập hát thể hiện cách hát luyện và liên tiếng.
- Hát kết hợp với vận động phụ hoạ.
- Hát kết hợp gõ đệm theo nhịp.
- *A-ri-rang khúc hát quê hương* là dân ca của nước nào?
- Em cần làm gì để thể hiện tình yêu với quê hương?

Đọc nhạc

- Luyện đọc gam Đô trưởng:

- Luyện tập mẫu tiết tấu:

- Thực hành đọc nhạc:

Bài đọc nhạc số 2

- Trong bài đọc nhạc này có bao nhiêu nốt đen chấm dôi?
- Nêu tên các nốt nhạc có trong bài đọc nhạc.
- Chỉ ra các nốt nhạc cao nhất, nốt nhạc thấp nhất trong bài đọc nhạc.

Thường thức
âm nhạc

GIỚI THIỆU HAI NHẠC SĨ HOÀNG LONG – HOÀNG LÂN

Nhạc sĩ Hoàng Long

Nhạc sĩ Hoàng lân

Nhạc sĩ Hoàng Long và Hoàng lân là hai anh em song sinh, sinh ngày 18/06/1942 ở thành phố Vĩnh Yên, tỉnh Vĩnh Phúc và lớn lên ở thị xã Sơn Tây, tỉnh Hà Tây (nay thuộc Thủ đô Hà Nội).

Năm 14 – 15 tuổi, hai ông bắt đầu sáng tác âm nhạc. Năm 17 tuổi, hai ông đã có nhiều tác phẩm được phát trên sóng Đài Tiếng nói Việt Nam. Trong nhiều năm, hai nhạc sĩ tham gia các hoạt động âm nhạc như giảng dạy, sáng tác và nghiên cứu về giáo dục âm nhạc cho học sinh phổ thông. Hai ông sáng tác chung hoặc riêng hàng trăm tác phẩm với các thể loại âm nhạc khác nhau như ca khúc, nhạc múa, nhạc phim hoạt hình, ca cảnh, hợp xướng, nhạc không lời,... Trong số đó, các sáng tác viết cho thiếu nhi được đánh giá là thành công nhất. Nhiều ca khúc đã được phổ biến rộng rãi, ghi dấu ấn trong lòng công chúng và được trẻ em yêu thích: *Em đi thăm miền Nam, Đi học về, Những bông hoa những bài ca, Thật là hay, Đường và chân, Chúng em cần hoà bình, Nụ cười của bé, Bác Hồ người cho em tất cả, Từ rừng xanh cháu về thăm Lăng Bác,...*

Với những đóng góp cho nền âm nhạc đất nước, nhạc sĩ Hoàng Long và Hoàng lân đã được tặng Giải thưởng Nhà nước về Văn học Nghệ thuật năm 2012; toàn bộ sáng tác của hai nhạc sĩ được Cục Văn thư và Lưu trữ Nhà nước bảo quản.

TỪ RỪNG XANH CHÁU VỀ THĂM LĂNG BÁC

(Trích)

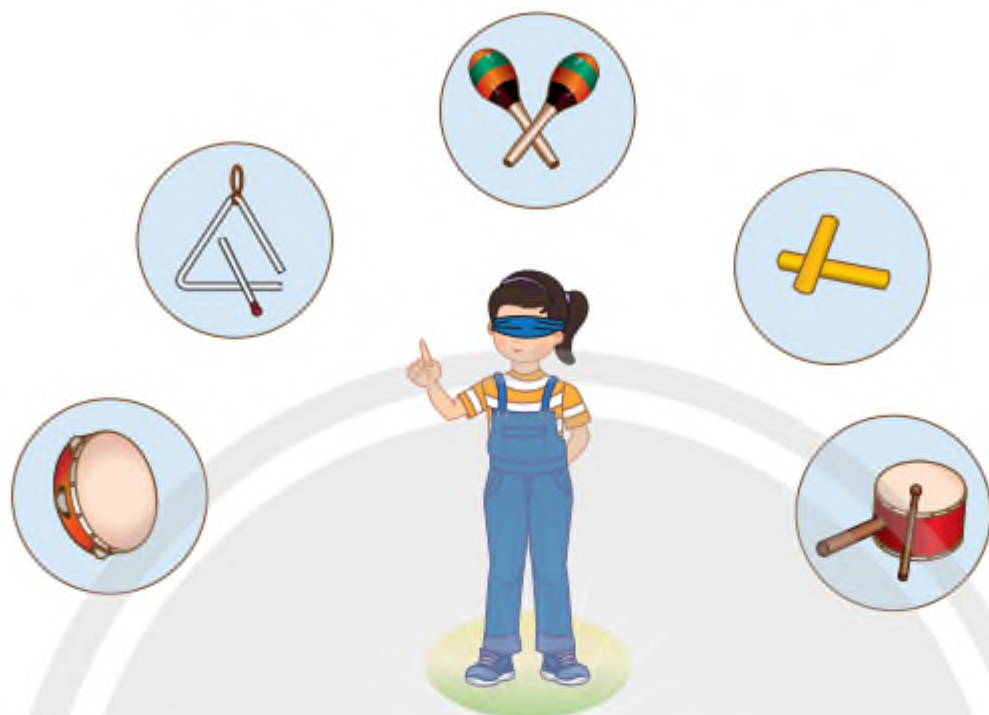
Nhạc và lời: Hoàng Long – Hoàng Lân

Đi từ bản làng xa xôi. Chân em bước qua bao núi.
Núi nhìn theo lá rừng reo chân em bước qua bao đèo.
Núi muốn hỏi tuổi nhẵn hỏi sao bạn nhỏ vui thế?
Xin nói cùng nghe!
Náo nức nhiều, em vui nhiều.
Hôm nay được về Thủ đô thân yêu.
Đến thăm Lăng Bác Hồ,...

- Kể tên các thể loại âm nhạc mà hai nhạc sĩ Hoàng Long – Hoàng Lân đã sáng tác.
- Nêu cảm nhận của em sau khi nghe bài hát *Từ rừng xanh cháu về thăm Lăng Bác*.

- Trò chơi âm nhạc

TRÒ CHƠI TẠI AI THỈNH NHẤT

Trò chơi có thể tổ chức trong lớp học hay ngoài sân trường.

– Chuẩn bị cho trò chơi:

- + 5 nhạc cụ gồm: trai-en-gô, ma-ra-cát, tem-bơ-rin, trống nhỏ, thanh phách.
+ 5 chiếc khăn bit mắt.

– Cách chơi:

- + Chia lớp thành từng cặp, 5 cặp học sinh chơi đầu tiên được phát một nhạc cụ gõ khác nhau.
- + Mỗi cặp học sinh được tách ra, đứng cách xa nhau chừng 4 m đến 5 m; một học sinh sử dụng nhạc cụ để thể hiện mẫu tiết tấu sau:

- + Học sinh còn lại bịt mắt, lắng nghe, nhận biết bằng âm sắc riêng của nhạc cụ gõ để di chuyển đến học sinh cùng cặp với mình.
- + Giáo viên liên tục thay đổi vị trí đứng của các học sinh trong từng cặp. Trò chơi tiếp tục với các cặp học sinh tiếp theo.

NHÀ GA ÂM NHẠC

1. Hát bài *A-ri-rang* khúc hát quê hương kết hợp gõ đệm bằng tem-bơ-rin theo mẫu tiết tấu:

Ngồi ngắm trời mây, nước non tươi
Nay ơi người ơi, cát bao tiếng

2. Đọc *Bài đọc nhạc số 2* kết hợp vận động theo mẫu tiết tấu:

3. Kể tên những bài hát của hai nhạc sĩ Hoàng Long – Hoàng Lân mà em biết.

4. Đóng vai người dẫn chương trình để giới thiệu về hai nhạc sĩ Hoàng Long – Hoàng Lân.

ÔN TẬP CHỦ ĐỀ 1, 2, 3, 4

Hát

1. Chọn hình thức đơn ca, song ca hoặc tốp ca để hát và vận động theo nhạc các bài hát: *Đường đến trường vui lắm!*, *Dắt trâu ra đồng*, *Những bông hoa những bài ca*, *A-ri-rang khúc hát quê hương*.

Nghe nhạc

Nghe và vận động theo nhịp điệu bài hát *Ngôi trường giữa ngàn mây*.

Đọc nhạc

1. Đọc *Bài đọc nhạc số 1* kết hợp vỗ tay hoặc gõ cát-ta-nét theo nhịp.

2. Đọc *Bài đọc nhạc số 2* kết hợp vỗ tay hoặc gõ đệm theo phách.

Nhạc cụ

1. Sử dụng nhạc cụ tiết tấu tự chọn để đệm cho bài hát: *Những bông hoa những bài ca*.

2. Lựa chọn nhạc cụ giai điệu phù hợp để thực hiện: *Bài thực hành số 1*, *Bài thực hành số 2*.

Lý thuyết âm nhạc

Quan sát dòng nhạc dưới đây và thực hiện các yêu cầu:

- Dòng nhạc trên có bao nhiêu ô nhịp? Chỉ ra các vạch nhịp, ô nhịp.
- Xác định vị trí các trọng âm có trong dòng nhạc.
- Luyện đọc dòng nhạc kết hợp gõ đệm theo phách.

Thường thức âm nhạc

1. Giới thiệu đôi nét về đàn măng-đô-lin; mô tả động tác chơi đàn và nêu cảm nhận về âm sắc của đàn măng-đô-lin.

2. Phân biệt hình thức biểu diễn độc tấu và hoà tấu.

3. Nêu đôi nét về hai nhạc sĩ Hoàng Long – Hoàng Lân và kể tên một vài bài hát tiêu biểu của hai ông.

CHỦ ĐỀ 5

MÙA XUÂN TÌNH BẠN

Khởi hành

Khám phá

- Khám phá những âm thanh và hình ảnh của mùa xuân.

- Mô phỏng âm thanh rộn ràng của ngày Tết.

MÙA XUÂN TÌNH BẠN

Vừa phải – vui tươi

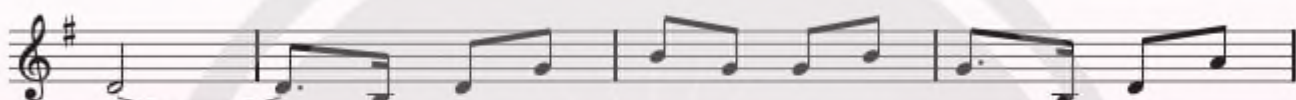
Nhạc và lời: Cao Minh Khanh

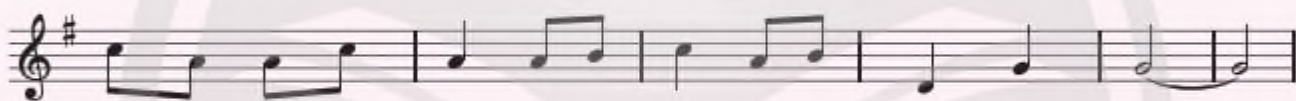
Chào mùa xuân đến muôn hoa ngát hương. Mặt hồ in

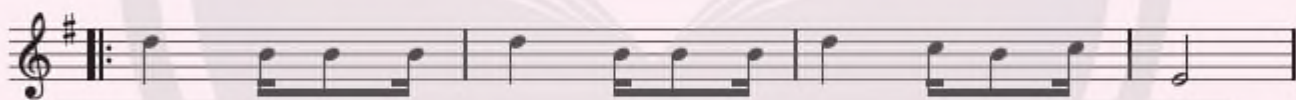
bóng cây xanh lá xanh. Mùa xuân đến hoa tình bạn dưới mái

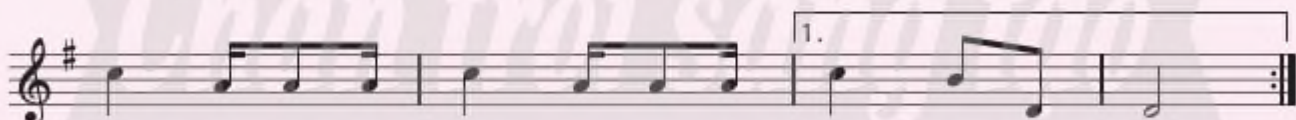
trường. Chào mùa xuân đến chim ca líu lo. Tình bạn trong

nắng xuân bao ước mơ. Dù mai đây xa mái trường thân yêu.

Oi! tình bạn mùa xuân là một bài ca với bao tiếng cười.

Vui tình bạn mùa xuân đẹp tựa ngàn hoa xuân ngọt ngào.

...hoa xinh tươi mùa xuân.

- Nghe bài hát kết hợp vận động.
- Hát thể hiện tính chất vui tươi.
- Tập hát thể hiện cách hát nảy âm, ngân dài.
- Hát kết hợp gõ đệm theo nhịp.
- Chỉ ra những hình ảnh và âm thanh của mùa xuân trong bài hát.
- Hãy kể về người bạn thân thiết của em.

Nghe nhạc

Điệu nhảy hài hước (Chương 5, Tổ khúc ba-lê số 1) của D. Sô-xô-ta-cô-vích (D. Shostakovich)

- Nghe, cảm thụ và vận động theo giai điệu bản nhạc *Điệu nhảy hài hước*.
- Nêu cảm nhận sau khi nghe bản nhạc *Điệu nhảy hài hước*.

Lý thuyết
âm nhạc

Nhịp $\frac{2}{4}$

Nhịp $\frac{2}{4}$ là loại nhịp có 2 phách trong một ô nhịp. Mỗi phách có giá trị trường độ bằng một nốt đen. Phách 1 là phách mạnh, phách 2 là phách nhẹ.

Tính chất âm nhạc của nhịp $\frac{2}{4}$ vui tươi, rộn ràng.

- Bài hát *Mùa xuân tình bạn* được viết ở loại nhịp nào?
- Câu hát "*Chào mùa xuân... mái trường thân yêu*" của bài hát *Mùa xuân tình bạn* có bao nhiêu ô nhịp?
- Chỉ ra các phách 1 và 2 trong các ô nhịp ở dòng nhạc thứ hai của bài hát *Mùa xuân tình bạn*.

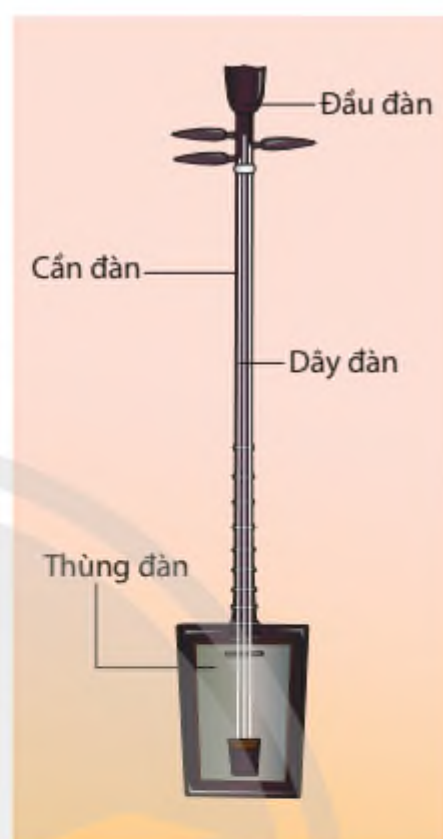
Thư viện
âm nhạc

Giới thiệu nhạc cụ Việt Nam

Đàn đáy

Đàn đáy là loại nhạc cụ truyền thống của Việt Nam, gồm có 4 bộ phận chính:

- Thùng đàn: được làm bằng gỗ, hình thang cân, có một bộ phận để móc dây đàn (gọi là ngựa đàn).
- Cản đàn: dài, bao gồm từ 10 đến 12 phím đàn bằng tre.
- Đầu đàn: hình lá đề, có 3 trục chỉnh dây đàn.
- Dây đàn: gồm 3 dây được làm bằng sợi tơ hoặc ni lông.

Đàn đáy có âm vực rộng; âm sắc trầm, ấm áp, dịu ngọt và có thể diễn tả tình cảm sâu lắng. Người chơi dùng các ngón của bàn tay trái bấm lên dây trên các phím đàn, tay phải cầm miếng gảy được làm bằng tre hoặc nhựa gảy lên dây đàn để tạo ra âm thanh.

Đàn đáy là nhạc cụ dùng để đệm hát cho ca trù cùng với thanh phách và trống chầu. Ngày nay, đàn đáy còn được dùng trong một số dàn nhạc dân tộc để hoà tấu.

- Nghe một tác phẩm âm nhạc được thể hiện bằng đàn đáy.
- Mô phỏng động tác chơi đàn đáy.

NHÀ GA ÂM NHẠC

1. Em hãy cùng bạn hát bài *Mùa xuân tình bạn* với các hình thức sau:

- Hát nối tiếp.
- Hát kết hợp vận động theo mẫu tiết tấu sau:

2. Nêu tên nhạc sĩ sáng tác bản nhạc *Điệu nhảy hài hước*.

3. Quan sát dòng nhạc dưới đây và thực hiện các yêu cầu sau:

- Dòng nhạc trên có bao nhiêu ô nhịp? Xác định số phách có trong mỗi ô nhịp của dòng nhạc trên.
- Tập chép dòng nhạc.

4. Hãy thực hiện các yêu cầu từ dòng nhạc cho sẵn:

- Dòng nhạc gồm mấy ô nhịp.
- Dựa vào trường độ của mỗi ô nhịp, xác định loại nhịp của dòng nhạc.

5. Đàn đây là nhạc cụ dùng để biểu diễn ở loại hình nghệ thuật truyền thống nào?

a. Ca trù

b. Hát bài chòi

c. Hát ru

6. Kể tên các bộ phận của đàn đây.

CHỦ ĐỀ
6

VUI CÙNG ÂM NHẠC

Khám phá

Khởi hành

- Khám phá niềm vui trong âm nhạc.

Chân trời sáng tạo

- Lắng nghe một bản nhạc và chia sẻ cảm nhận của em về bản nhạc vừa nghe.

Hát

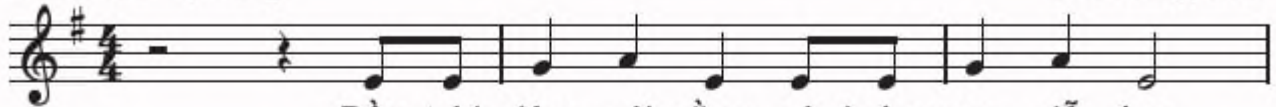
ĐI THEO ÁNH SAO ÂM NHẠC

Follow The Drinking Gourd^(*)

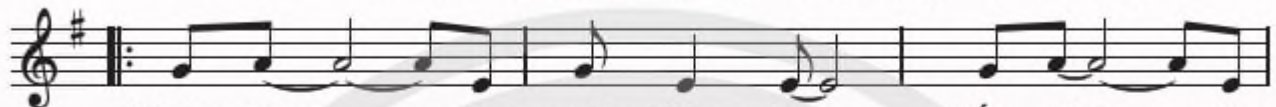
Dân ca Mỹ

Lời: Tô Ngọc Tú

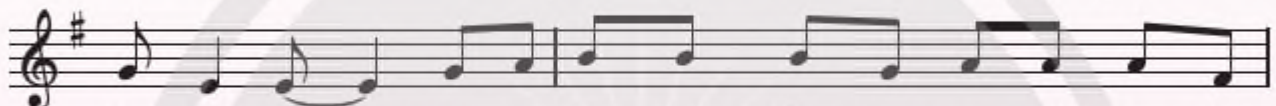
Nhanh vừa – rộn ràng

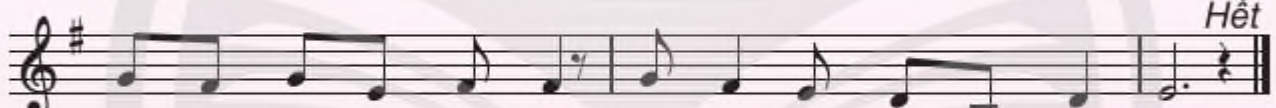
Bầu trời đêm nói rằng vì đường xa dễ lạc.

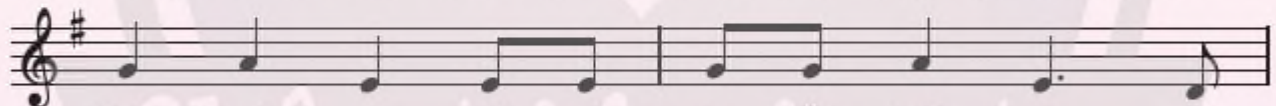
Ngân vang cùng muôn điệu nhạc, chiếu sáng màn
Lấp lánh từ phía bầu trời, chiếu sáng màn

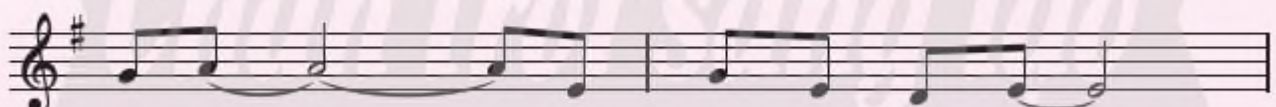
đêm rộn ràng. Đường đi có những tiếng hoà ca ngân lên cùng
đêm rạng ngời. Đường đi có những tiếng hoà ca ngân lên cùng

ta giữa đất trời bao la. Ánh sao âm nhạc lại ngân nga.
ta giữa đất trời bao la. Ánh sao âm nhạc rơi đường xa.

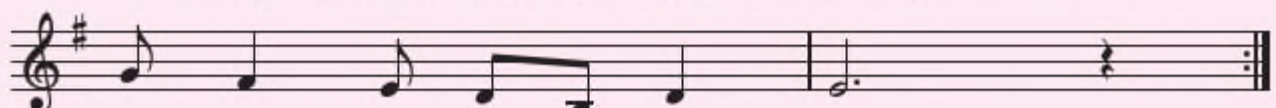
Chân bước đi mà miệng ta vẫn hát ca, thì

mấy chốc đường xa lại thành gần.

Nếu thấy hoang mang hãy ngược lên ánh sao,

ánh sao âm nhạc ở trong ta.

(*) The Drinking Gourd: tên gọi của chòm sao Bắc Đẩu.

- Nghe bài hát kết hợp vận động.
- Tập hát thể hiện tính chất rộn ràng, vui tươi.
- Hát kết hợp gõ đệm theo nhịp.
- Nội dung của bài hát nói về điều gì?
- Trình bày cảm nghĩ của em sau khi học bài hát.

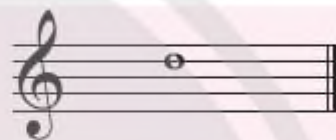

Nhạc cụ

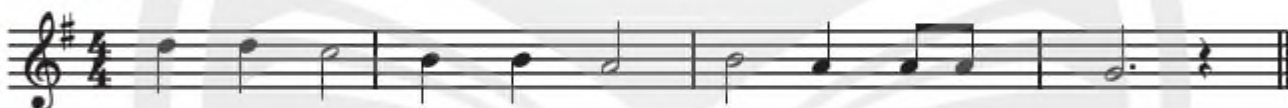
Nhạc cụ giai điệu

1. Ri-coóc-đơ

- Giới thiệu nốt Rê 2:
Nốt Rê 2 thể hiện bằng
thế bấm lỗ số 2.

- Luyện tập ri-coóc-đơ

- Luyện tập đệm cho bài hát *Đi theo ánh sao âm nhạc*.

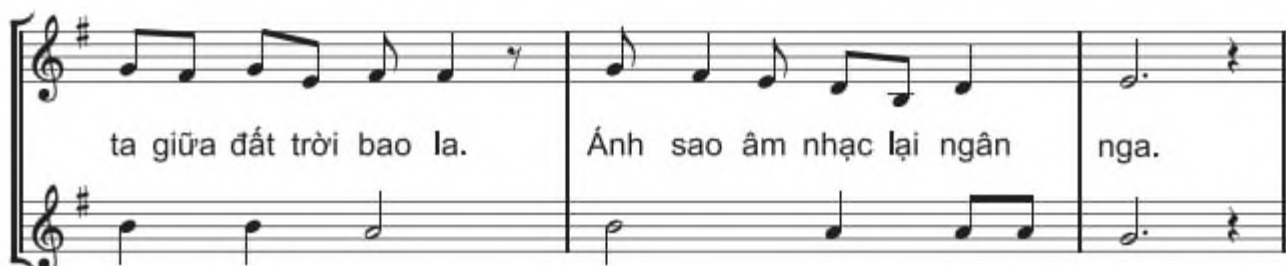
Bài thực hành số 3 Đi theo ánh sao âm nhạc

(Trích)

Dân ca Mỹ

Lời: Tô Ngọc Tú

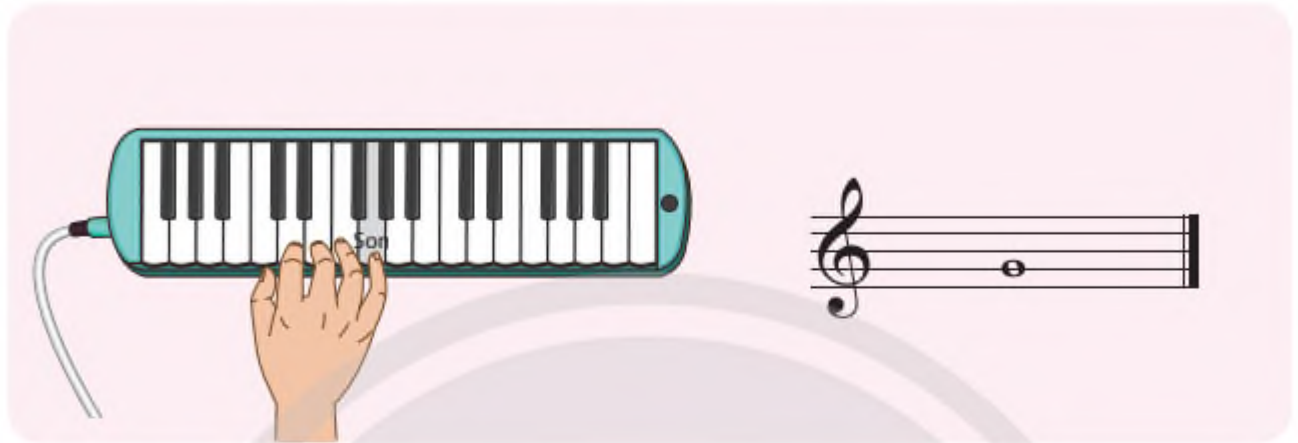
Chuyển soạn: Hồ Ngọc Khải

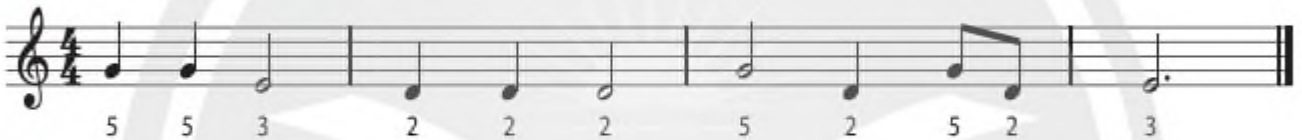
2. Kèn phím

- Giới thiệu nốt Son:

Nốt Son trên kèn phím là phím trắng liền kề bên phải phím Pha.

- Luyện tập kèn phím

- Luyện tập đệm cho bài hát *Đi theo ánh sao âm nhạc*.

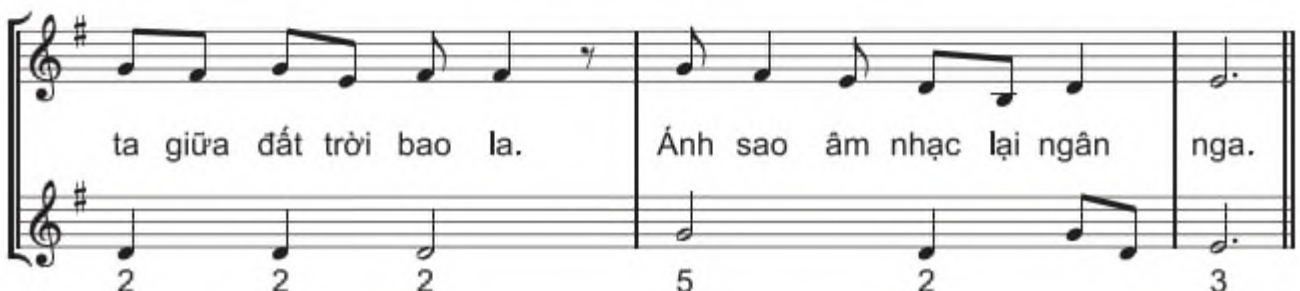
Bài thực hành số 3 Đi theo ánh sao âm nhạc

(Trích)

Dân ca Mỹ

Lời: Tô Ngọc Tú

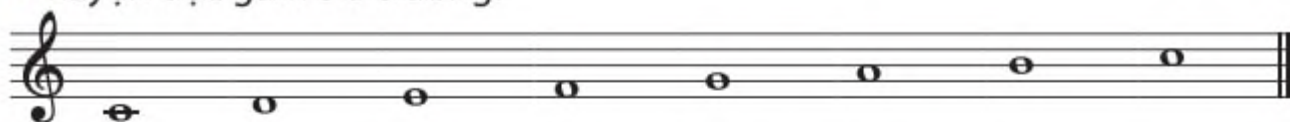
Chuyển soạn: Nguyễn Đình Tinh

Đọc nhạc

- Luyện đọc gam Đô trưởng:

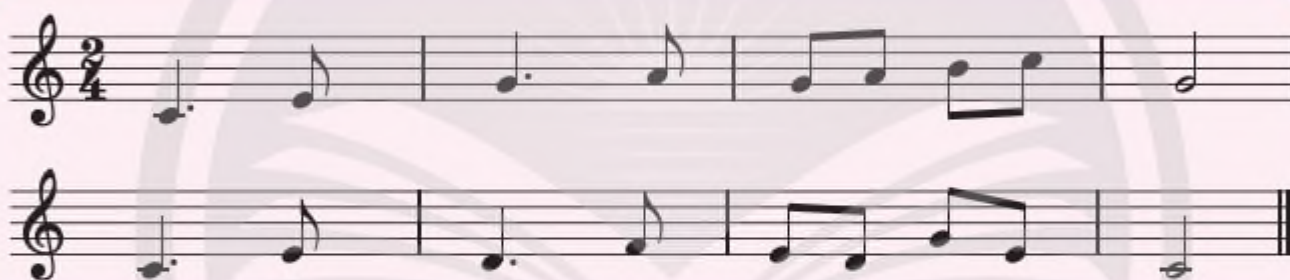

- Luyện tập mẫu tiết tấu:

- Thực hành đọc nhạc:

Bài đọc nhạc số 3

NHÀ GA ÂM NHẠC

1. Trình bày bài hát *Đi theo ánh sao âm nhạc* theo hình thức tổp ca có lĩnh xướng.

2. Hát bài *Đi theo ánh sao âm nhạc* kết hợp gõ đệm bằng ma-ra-cát theo mẫu tiết tấu sau:

Bầu trời đêm nói rằng vì đường xa dễ lạc.

3. Chọn loại nhạc cụ đã học và thực hành theo mẫu:

• Ri-coóc-đơ

Cùng bạn thổi giai điệu trích đoạn bài hát *Múa vui* của nhạc sĩ Lưu Hữu Phước.

• Kèn phím

Cùng bạn thổi giai điệu dòng nhạc thứ hai của *Bài đọc nhạc số 3*.

4. Đọc *Bài đọc nhạc số 3* kết hợp gõ đệm theo phách.

CHỦ ĐỀ 7

GIẢI ĐIỆU QUÊ HƯƠNG

Khởi hành

Khám phá

- Khám phá các làn điệu dân ca Việt Nam.

- Xem vi-đi-ô cờ-líp (video clip) về một làn điệu dân ca Việt Nam.

Hát

TRỐNG CƠM

Nhanh vừa – dí dỏm

Dân ca đồng bằng Bắc bộ
Sửa tầm và kí âm: Minh Châu

Tình bằng có cái trống cơm khen ai khéo vỗ ấy mấy bông nên
bông ấy mấy bông nên bông. Một bày tang tình con xít, một
bày tang tình con xít ấy mấy lòi lòi lòi lòi
sông ấy mấy đi tim, em nhớ thương ai đôi con
mắt ấy mấy lim dim, đôi con mắt ấy mấy lim
dim. Một bày tang tình con nhện ơ
ơ ấy mấy giăng tơ, giăng tơ ấy mấy đi
tim, em nhớ thương ai, duyên nợ khách tang
bông, duyên nợ khách tang bông.

- Nghe bài hát kết hợp vận động.
- Tập hát các nốt luyện, láy.
- Hát kết hợp vận động theo nhịp.
- Hát kết hợp gõ đệm song loan theo phách.
- Nêu cảm nghĩ của em về bài hát.
- Chúng ta cần làm gì để giữ gìn và bảo tồn dân ca Việt Nam?

Nghe nhạc

CÂY TRÚC XINH

Dân ca Quan họ Bắc Ninh

- Nghe, cảm thụ và vận động theo nhịp điệu bài hát *Cây trúc xinh* (Dân ca Quan họ Bắc Ninh).
- Nêu cảm nhận của em về bài hát.

Lý thuyết
âm nhạc

Nhịp $\frac{3}{4}$

Nhịp $\frac{3}{4}$ là loại nhịp có 3 phách trong một ô nhịp. Mỗi phách có giá trị trường độ bằng một nốt đen. Phách 1 là phách mạnh, phách 2 và phách 3 là phách nhẹ.

Tính chất âm nhạc của nhịp $\frac{3}{4}$ uyển chuyển, nhịp nhàng.

Làm nhạc cụ gõ bằng ống nước

Nhạc cụ tiết tấu

1. Hướng dẫn làm nhạc cụ

Vật liệu:

- Một đoạn ống nước bằng nhựa có đường kính khoảng 2,7 cm.
- Một cây đũa (tre, gỗ hoặc nhựa) dài khoảng 25 cm.
- Sơn dầu, hình dán bằng để-can (hoa, hoạ tiết, hình thú,...).

Cách làm:

- Bước 1: Sử dụng một đoạn ống nước dài 20 cm, mài đường cắt thật phẳng để an toàn khi sử dụng.
- Bước 2: Vệ sinh sạch ống nước và cây đũa; sau đó, có thể sơn lên nhạc cụ một lớp sơn mỏng.
- Bước 3: Dán để-can (hình thú, hoa, hoạ tiết,...) lên bề mặt ống nước để trang trí cho nhạc cụ.

Sử dụng:

- Cầm nhạc cụ trong lòng bàn tay, dùng ngón cái và ngón trỏ giữ nhẹ nhạc cụ ở đoạn giữa; các ngón tay còn lại gấp làm điểm tựa giữ cố định nhạc cụ.
- Dùng dùi gõ lên khoảng giữa thân nhạc cụ để tạo âm thanh.
- Có thể thay thế ống nước bằng ống tre hoặc ống nhựa.

2. Sử dụng nhạc cụ tiết tấu tự tạo để đệm cho bài hát *Trống cơm*

- Đọc tiết tấu và luyện tập nhạc cụ tiết tấu tự tạo.

- Thực hành gõ đệm cho bài hát *Trống cơm*.

Tinh bắng có cái trống cơm khen ai khéo vỗ ấy mấy bông nên bông ấy mấy bông nên

Đọc nhạc

1. Luyện đọc gam Đô trưởng:

2. Luyện tập mẫu tiết tấu:

3. Thực hành đọc nhạc:

Bài đọc nhạc số 4

VỖ TAY BẮT BÓNG

Phòng học có không gian rộng hoặc sân trường.

– **Chuẩn bị cho trò chơi:**

Một quả bóng cao su lớn.

– **Cách chơi:**

Học sinh đứng thành vòng tròn.

Lượt 1:

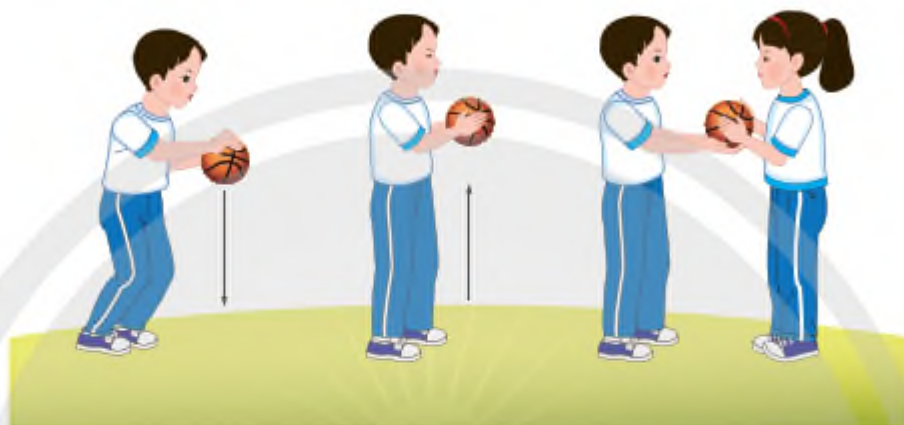
Quản trò quay sang bên trái; bắt đầu truyền tín hiệu vỗ tay theo một mẫu tiết tấu đơn giản (có độ dài 3 phách). Học sinh đứng bên trái quản trò bắt chước và vỗ tay theo. Sau đó, theo hướng bên trái, các học sinh lần lượt vỗ tay theo mẫu tiết tấu đó.

Lượt 2:

Quản trò thực hiện 3 động tác theo nhịp 3 phách:

- Động tác 1 – nhồi bóng (phách 1).
- Động tác 2 – chụp bóng (phách 2).
- Động tác 3 – chuyển bóng cho bạn bên trái (phách 3).

Chú ý: khi thực hiện động tác học sinh đọc to 1, 2, 3 theo từng phách. Giáo viên có thể cho học sinh luân phiên làm quản trò.

Lưu ý: Khi học sinh đã quen với động tác, trò chơi nên được thực hiện trên nền nhạc có nhịp 3 với nhịp độ phù hợp nhằm nâng cao năng lực cảm thụ âm nhạc kết hợp với vận động cho học sinh.

NHÀ GA ÂM NHẠC

1. Hãy chỉ ra các bài dân ca trong số các bài hát dưới đây:

Đi cấy

Lí kéo chài

Về miền cổ tích

Bay cao tiếng hát ước mơ

Lí cây bông

Mặt Trời bay

2. Tự sắp xếp các vận động (vỗ tay, giậm chân,...) theo mẫu tiết tấu dưới đây, sau đó vỗ đệm cho bài hát *Trống cơm*.

3. Gõ đệm bằng nhạc cụ tiết tấu tự chọn cho bài hát *Cây trúc xinh* theo mẫu tiết tấu sau:

4. Đọc *Bài đọc nhạc số 4* kết hợp vận động theo mẫu tiết tấu sau:

HOA THƠM DÂNG BÁC

Khởi hành

Khám phá

- Khám phá và cảm nhận âm thanh của nhạc cụ.

- Cảm thụ, khám phá âm thanh của nhạc cụ dây gảy và dây kéo.

Hát

HOA THƠM DÂNG BÁC

Nhanh vừa – vui tươi

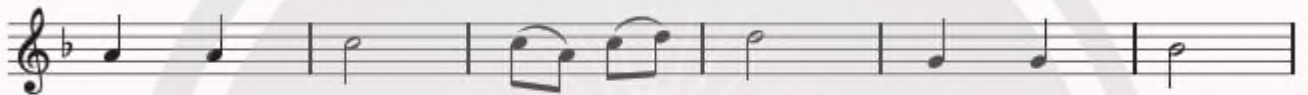
Nhạc và lời: Hà Hải

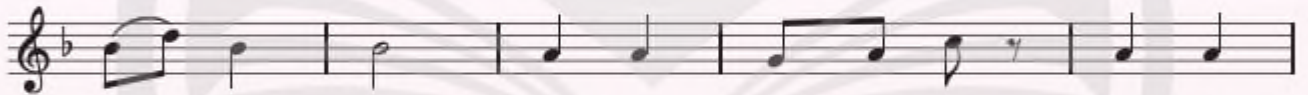
Những cháu ngoan Bác Hồ khăn hồng bay rục rỡ.
 Những chiếc khăn thấm hồng mang niềm tin rục cháy.

Như những bông hoa thơm hoa đẹp trăm miền.
 Như nhắc em ghi sâu Năm điều Bác dạy.

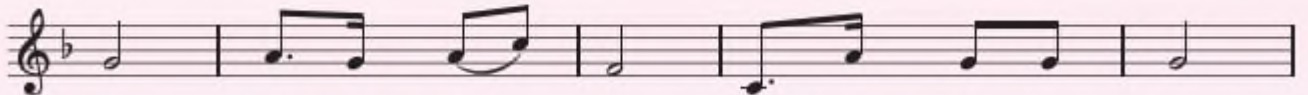
Cùng về đây mai khoe sắc thắm. Cùng về đây
 Vì ngày mai luôn phần đầu. Vì ngày mai

ngát hương thơm. Bông hoa nghìn việc tốt. Bông hoa
 hãy vươn lên. Thi đua nghìn việc tốt. Thi đua

học hành chăm. Bông hoa chi đội mạnh. Đều xứng đáng mang
 học hành chăm. Thi đua xây dựng Đội. Để xứng đáng mang

tên. Cháu ngoan Bác Hồ. Là những bông hoa thơm
 tên. Cháu ngoan Bác Hồ. Là những bông hoa thơm

kính dâng Bác Hồ.
 kính dâng Bác... ...Hồ.

- Nghe và vận động theo nhịp điệu.
- Tập hát thể hiện tính chất vui tươi.
- Câu hát nào trong bài thể hiện niềm tự hào và trách nhiệm của người Đội viên?
- Em sẽ làm gì để xứng đáng trở thành cháu ngoan Bác Hồ?
- Hát kết hợp gõ đệm theo nhịp.
- Hát kết hợp vận động phụ hoạ.

Nhạc cụ tiết tấu và Nhạc cụ giai điệu

I. Hoà tấu ri-coóc-đơ và trai-en-gô

1. Luyện tập ri-coóc-đơ

2. Luyện tập hoà tấu

Hướng tới niềm vui (Trích từ bản Giao hưởng số 9)

Hơi nhanh

Nhạc: L.v. Bét-tô-ven
Chuyển soạn: Tô Ngọc Tú

I. Hoà tấu kèn phím và trai-en-gô

1. Luyện tập kèn phím

2. Luyện tập hoà tấu

Hướng tới niềm vui

(Trích từ bản Giao hưởng số 9)

Hơi nhanh

Nhạc: L.v. Bét-tô-ven
Chuyển soạn: Tô Ngọc Tú

Thường thức
âm nhạc

TRÍ TƯỜNG TƯỢNG CỦA NHẠC SĨ F. SU-BE (F. SCHUBERT)

*Phỏng theo câu chuyện các nhạc sĩ thiên tài – F. Su-be
của Éc-cơ (Ekker) và E-sen-bơ-gơ (Eisenburger).*

F. Su-be là nhà soạn nhạc thời kì Lãng mạn nổi tiếng người Áo. Khi còn bé, thỉnh thoảng Su-be trốn vào trong xưởng chế tác đàn pi-a-nô gần nhà để chơi. Cậu chăm chú quan sát bác thợ sửa chữa, lắp ghép những chiếc đàn pi-a-nô. Những giai điệu âm nhạc vang lên trong đầu cậu bé; Su-be hình dung ra cảnh ngón tay mình đang nhảy múa trên phím đàn.

Nhạc sĩ F. Su-be (1797 – 1828)

Khi về nhà, Su-be nói với mẹ: *“Mẹ ơi! thật kì lạ! Mỗi lần nhìn vào cây đàn pi-a-nô con đều nghe thấy những tiếng đàn phát ra với âm thanh thật êm dịu và thú vị”*. Mẹ Su-be tin những điều cậu bé nói là có thật và mong rằng âm nhạc sẽ giúp cậu bé bay cao và bay xa trong tương lai. Cậu bé Su-be vẫn tiếp tục nghe thấy những tiếng nhạc vang lên trong trí não. Cậu có thể cảm nhận chúng “bằng đôi tai bên trong” của mình, trên các đầu ngón tay, gót chân và khắp toàn thân,... chỉ có điều cậu không biết giữ chúng lại bằng cách nào.

Trí tưởng tượng âm nhạc thường đến với Su-be bất chợt và ấn tượng. Có lần đang đi ngoài đường, Su-be tưởng tượng mình đang ở trong một buổi biểu diễn với nhiều khán giả đang khiêu vũ xoay tròn. Su-be thấy mình đứng trước nhiều nhạc công và vung tay chỉ huy họ biểu diễn một bản giao hưởng của mình. Bỗng nhiên, tiếng còi của viên cảnh sát trên phố vang lên làm ông bừng tỉnh. Về đến nhà, nhạc sĩ đã viết nên bản *Giao hưởng số 8 (Giao hưởng bỏ dở – Unfinished Symphony)*, một tuyệt phẩm để lại cho nhân loại.

Sau này, khi trở thành một thầy giáo, nhạc sĩ sáng tác, nghệ sĩ pi-a-nô, vi-ô-lông, oóc-gan và ca sĩ nổi tiếng, Su-be đã không ngừng sử dụng “âm thanh bên trong” và trí tưởng tượng của mình để sáng tạo ra những trò chơi âm nhạc dạy cho học sinh; sáng tác những tác phẩm kinh điển cho nhân loại với hơn 600 ca khúc, 9 bản giao hưởng, nhiều bản nhạc thính phòng và tác phẩm cho pi-a-nô,...

- Câu chuyện có những nhân vật nào? Em thích nhân vật nào nhất?
- Hãy kể lại câu chuyện theo cách riêng của mình.
- Nghe, cảm thụ và vận động theo trích đoạn bản *Giao hưởng số 8* của F. Su-be.

NHÀ GA ÂM NHẠC

1. Hát bài *Hoa thơm dâng Bác* kết hợp gõ đệm theo cách riêng của em.
2. Chọn loại nhạc cụ đã học và thực hành theo mẫu.

- Ri-coóc-đơ

- Kèn phím

3. Kể lại câu chuyện *Trí tưởng tượng của nhạc sĩ F. Su-be* theo cách của em.

ÔN TẬP CHỦ ĐỀ 5, 6, 7, 8

Hát

Chọn hình thức đơn ca, song ca hoặc tốp ca để hát và vận động theo nhạc các bài hát: *Mùa xuân tình bạn, Đi theo ánh sao âm nhạc, Trống cơm, Hoa thơm dâng Bác.*

Nghe nhạc

Nghe và vận động theo giai điệu bản nhạc *Điệu nhảy hài hước, Cây trúc xinh.*

Đọc nhạc

1. Đọc *Bài đọc nhạc số 3* kết hợp vỗ tay hoặc sử dụng nhạc cụ tiết tấu tự tạo đệm theo nhịp.
2. Đọc *Bài đọc nhạc số 4* kết hợp vỗ tay hoặc sử dụng nhạc cụ tiết tấu tự chọn đệm theo phách.

Nhạc cụ

1. Chia nhóm, luân phiên hát và sử dụng nhạc cụ giai điệu phù hợp để đệm cho trích đoạn bài hát *Đi theo ánh sao âm nhạc* (trang 39).
2. Lựa chọn nhạc cụ phù hợp để thực hiện: *Bài thực hành số 3, Bài thực hành số 4.*

Quan sát 2 dòng nhạc và thực hiện các yêu cầu sau:

Lý thuyết âm nhạc

a.

b.

- Xác định loại nhịp cho dòng nhạc a, b.
- Xác định phách mạnh và phách nhẹ cho dòng nhạc a, b.
- Luyện đọc dòng nhạc a, b kết hợp gõ đệm theo phách. Nhấn mạnh vào các phách là trọng âm trong ô nhịp.

Thường thức âm nhạc

1. Giới thiệu đôi nét về đàn đáy; mô tả động tác chơi đàn và nêu cảm nhận về âm sắc của đàn đáy.
2. Kể lại câu chuyện *Trí tưởng tượng của nhạc sĩ F. Su-be* theo cách riêng của em.
3. Nghe và vận động cơ thể theo nhịp điệu trích đoạn bản *Giao hưởng số 8* của nhạc sĩ F. Su-be.

GIẢI THÍCH MỘT SỐ THUẬT NGỮ VÀ KHÁI NIỆM ÂM NHẠC

Thuật ngữ/ khái niệm	Giải thích	Trang
Âm vực	khoảng cách cao độ từ âm thấp nhất đến âm cao nhất mà một người hoặc một nhạc cụ có thể tạo ra.	35
Bản nhạc thính phòng	nhạc hát hoặc nhạc đàn được biểu diễn trong phòng nhỏ.	57
Ca trù	thể loại âm nhạc truyền thống của Việt Nam, biểu diễn bởi một giọng ca nữ với phần đệm của các nhạc cụ dân tộc như đàn đáy, phách và trống châu.	36
Lĩnh xướng	phần hát riêng của một người trong các bản hợp ca, hợp xướng có nhiều người hát.	11
Lỗ cộng hưởng	một bộ phận của đàn măng-đô-lin, ghi-ta, vi-ô-lông,... dùng để tăng cường âm thanh của đàn.	10
Nhạc cụ dây gảy	những nhạc cụ dây, người chơi dùng móng tay hay miếng gảy để gảy lên dây đàn tạo ra âm thanh.	52
Nhạc cụ dây kéo	những nhạc cụ dây, người chơi sử dụng một dụng cụ gọi là cung vĩ (cây vĩ) hình vòng cung có căng nhiều sợi nhỏ (thường là lông đuôi ngựa,...), kéo trên dây đàn để tạo ra âm thanh.	52
Vê (tờ-rê-mô-lô (tremolo))	kĩ thuật mà người chơi đàn dùng miếng gảy hay các ngón tay rung lên dây đàn hoặc phím đàn nhằm tạo ra các âm thanh liên tiếp.	10

---

*Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam xin trân trọng cảm ơn
các tác giả có tác phẩm, tư liệu được sử dụng, trích dẫn
trong cuốn sách này.*

Chịu trách nhiệm xuất bản:

Tổng Giám đốc HOÀNG LÊ BÁCH

Chịu trách nhiệm nội dung:

Tổng biên tập PHẠM VĨNH THÁI

Biên tập nội dung: LÊ THÀNH LỢI

Biên tập mỹ thuật: NGUYỄN MẠNH HÙNG

Thiết kế sách: NGUYỄN MẠNH HÙNG

Trình bày bìa: NGUYỄN MẠNH HÙNG

Minh họa: NGUYỄN MẠNH HÙNG

Sửa bản in: LƯU THỊ NGỌC THẢO

Chế bản: NGUYỄN MẠNH HÙNG

Bản quyền thuộc Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam.

Tất cả các phần của nội dung cuốn sách này đều không được sao chép, lưu trữ, chuyển thể dưới bất kì hình thức nào khi chưa có sự cho phép bằng văn bản của Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam.

ÂM NHẠC 5 (CHÂN TRỜI SÁNG TẠO)

Mã số: G2HH5R001M23

In ..... bản, (QĐ in số ....) khổ 19 x 26,5 cm.

Đơn vị in: .....

Cơ sở in: .....

Số ĐKXB: 4223-2023/CXBIPH/10-2169/GD

Số QĐXB: ...QĐ/...

In xong và nộp lưu chiểu tháng ... năm 20...

Mã số ISBN: 978-604-0-38965-7

HUÂN CHƯƠNG HỒ CHÍ MINH

BỘ SÁCH GIÁO KHOA LỚP 5 – CHÂN TRỜI SÁNG TẠO

1. TIẾNG VIỆT 5 – TẬP MỘT
2. TIẾNG VIỆT 5 – TẬP HAI
3. TOÁN 5 – TẬP MỘT
4. TOÁN 5 – TẬP HAI
5. TIẾNG ANH 5 Family and Friends (National Edition) – Student Book
6. ĐẠO ĐỨC 5
7. KHOA HỌC 5
8. LỊCH SỬ VÀ ĐỊA LÍ 5
9. TIN HỌC 5
10. CÔNG NGHỆ 5
11. GIÁO DỤC THỂ CHẤT 5
12. ÂM NHẠC 5
13. MĨ THUẬT 5 (BẢN 1)
14. MĨ THUẬT 5 (BẢN 2)
15. HOẠT ĐỘNG TRẢI NGHIỆM 5 (BẢN 1)
16. HOẠT ĐỘNG TRẢI NGHIỆM 5 (BẢN 2)

Các đơn vị đầu mối phát hành

- **Miền Bắc:** CTCP Đầu tư và Phát triển Giáo dục Hà Nội
CTCP Sách và Thiết bị Giáo dục miền Bắc
- **Miền Trung:** CTCP Đầu tư và Phát triển Giáo dục Đà Nẵng
CTCP Sách và Thiết bị Giáo dục miền Trung
- **Miền Nam:** CTCP Đầu tư và Phát triển Giáo dục Phương Nam
CTCP Sách và Thiết bị Giáo dục miền Nam
CTCP Sách và Thiết bị Giáo dục Cửu Long

Sách điện tử: <http://hanhtrangso.nxbgd.vn>

ISBN 978-604-0-38965-7

9 786040 389657

Bản in thử
Sách không bán

